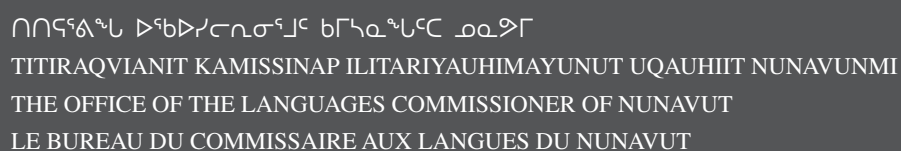

UKIUP NUNNGUTAANUT NAUNAITKUTIT
ANNUAL REPORT
RAPPORT ANNUEL

ANNUAL REPORT

RAPPORT ANNUEL

በበኛልፊኒ ስኔታሪፒቲኒ ስኔታሪፒቲኒ ስኔታሪፒቲኒ

 LANGCOMM@ASSEMBLY.NU.CA

www.langcom.nu.ca

Iluliutit Nalunaitkuhiut

Uqauhilirinirnut Qauyihaqtiup Titiraqhimayaat	4
Ilitariyauyut Nunavunmiut Uqauhiitigut	5
Havaariyakhat Piyungnautiillu	7
Uqarvigiluta	9
Unnirluutauhimayut	10
Uqauhirnigut Maligarurniq	12
2007-08 Huliyakhat	14
Ihivgiurtamingnit	15
Unnirluutait	15
Uqauhilirinirnut Qauyihaqtiup Pivalliaadjutikhait	16
2008-09 Havaariyakhait	19
2007-08 Maningnut Nalunaitkuhiit Maniktuutinginiillu	20

Titiraqhimayait haffuminga Himmauhimayat Uqauhilirinirnut Qauyihagtiup

Quviahuktunga hamna takupkaiyumayara 2007-2008 ukiunguraangat titiqqat nalunaitkuhiut. Hamna nalunaitkutigut ukiungagut takuyauvakhuni harkening malruuyuk Uqauhilirinirnut Qauyihaiyut: hivulliuvluninga uuma Johnny Kusugak mamianaugaluaq taimaaqparnirami Desaipa 2007 mi; talvangaanit havaarivlugu himmauhiuvlugu Uqauhilirinirnut Qauyihagti. Mr. Kusugak havaarilluaqhimavlugu taamna ilagiyauvluni nunallaani katimaqattautivlugit hamna hivunikhautigut uqauhit atuagat. Una

ihumagiyaulluaqhimavluni ilait maligaliuqtauhi-maningiit Nunavunmiunut.

Havakluaqhimavluniuk hakugingniqhautiginahu-aqhugu haffuminga Nunavunmiut uqauhiit maligautikhait hapkuninga Inuinnait Uqauhikkut Hapummikhautait Atuagaq uumingalu Ilitariyayut Uqauhilirinirnut Atuagaq. Hivumuuqtara hamna takupkaiyumavlugu taamna Nalunaitkutiryuanga maligalirivvingnut kayuhigiaqpallianikhautainillu atuagaillu.

Eva Aariak

Uqauhilirinirnut Qauyihagti

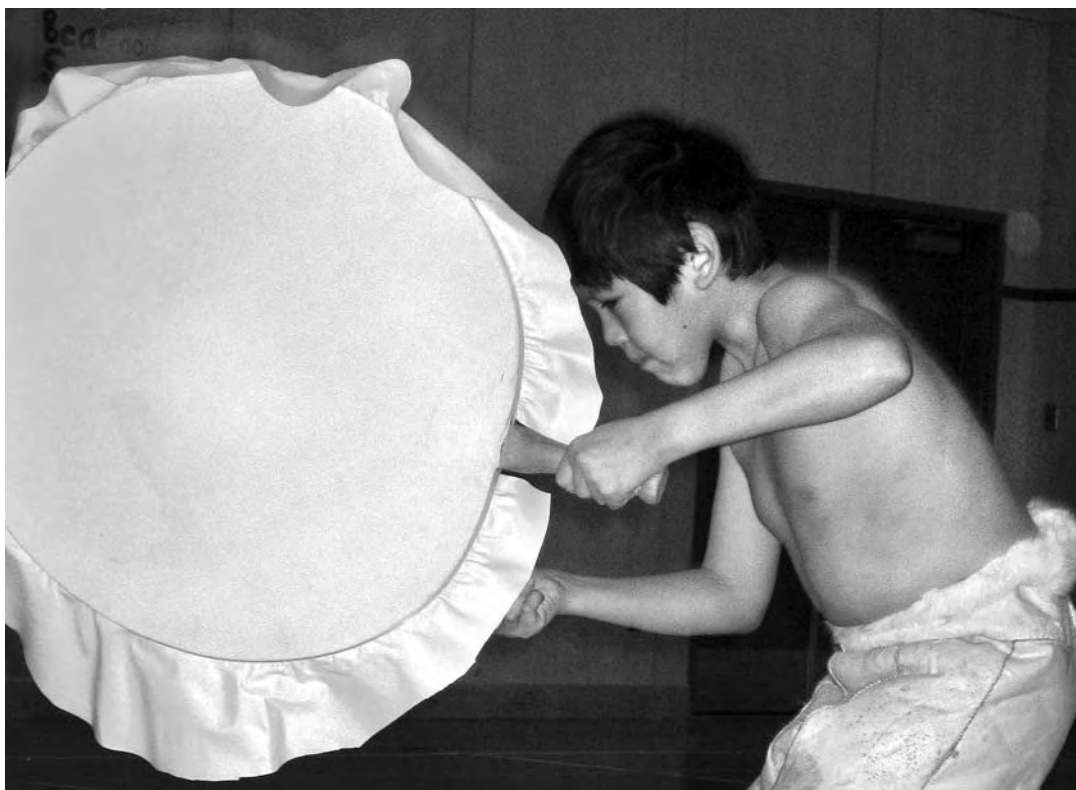
Ilitariyauyut uqauhiitigut Nunavunmiunut

Inuinnait uqauhinga

Inuinnait uqauhinga, ilaliutihimayut Inuktitut Inuinnaqtunlu, anginiqhautauvlutik Nunavunmi. Saivanty pusaanit Nunavunmiut uqaliqpaktut uqauhilraangit Inuinnait uqauhingi. Inuinnait uqauhingit ilaliutiqaqhutik aallatqiit uqauhingit. Inuinnaqtun unquiet uqauhiqaqhutik uataa avik-tuqhimayumi.

Malrurnik aahiit inuqaqhutik Nunavunmi titirauhiqaqhutik Inuinnait uqauhianit: *Qaliujaaqpait*

(Qablunaatitut titirauhiatut) uumingalu *Qaniujaaqpait* (Inuktitut). Tamainnut Inuktitut uqauhiqaqtut Nunavunmi inuktituurpakhutik titiraliraangata. Hamna titirauhiat 60 nik ilitquhiqaqhutik, tamait malrurnik kiudjutilgit. Uumingatut "NU" qablunaatitut kiulgit imaa atauhiinnarnut titiraqhimavluni inuktituuqhimayumi: "ᐃ". Hamna qaliuyaaqpaititut titirauhiangi adjigiiktunit titirauhialik qablunaatitut Uliiitituniklu. Amihunik inuit qaniuyaaqpainik qaliuyaaqpainik atuqtauvaktut titiraliraangamik qaritauyakkut uuminga titiraqattautiliraangamik

qaritauyakkut. Gavamat Nunavunmiut qari-tauyangit qaliuyaaqpainik atuqattaliqhutik tadjja. Inuinnaqtun uqauhilgit qaniuyaaqpaititut atuqattautivlutik.

Uiuiititut

Nunavutip hivuliqatigiik, Iqaluinmi, aimaviuvluni Uiuiititunut nunallaanga. Uiuiititut uqauhilgit kivgaqtuivlutik iliharvingmi, nutaqqiurvingmilu, nunallaat naalautiqarvianillu, pitquhiviminiqar-viangilu aallatqiiniklu huliyaqhautit quyaginnaq ublunganit ukiuraalungni.

Qablunaatitut

Nunalingmi qablunaatituuqattaqhutik nalunaittuq. Angiyaaqtumi katimaliraangat, Qablunaatituuqat-taqhutik Inuinnaat uqauhaingatut, kihiani tahap-

kuninga Inuinnaungittunut. Nunavunmi, amihuu-vlutik Inuinnaat uqauhiat ilihimannngittuuvlutik uqauhiqatut hivullirmi uqauhilgit Inuinnaat, amihuu-vlutik qauyimatqiyauvlutik Qablunaat uqauhianik angiklilihuni. Hamna Qablunaat uqauhiat naunaittuuvluni gavamani havagviin-ninillu. Uvani *Pinasuaqtavut* titiqqait haffuminga 1999, Nunavutiup Gavamangi ukpiruhuqaghutik havangnahuqaghutik ilihautigilugit nutaqqainut ili-haqtut taimaa uqauhiqariangani malrurnik hakug-ingniqhariangani terminus uqauhiatigut. Hamna uukturaut taimaa ihumalluqaghutik aktuumavlutik taamna aahit *Pinasuaqtavut* hivunikhautikhat: hamna Inuinnaat uqauhiat atuqhimalugu taamna uqauhiat gavamani ukiunga 2020 nguqtinnagu.

Havaktaghait Piyungnautikhainillu

Uqauhilirinit Qauyihaiyi nanminiriyaat ahiqanngit-tunik Havagvit haffuminga Maligaliurvingnut, tikkuqaqtauvluni Nunavunmiunit niruaqtauhimayunit katimayiit ukiunga atauhirmik. Hamna Uqauhiliriniup Qauyihaiinga amihunik pidju-tiqaqhuni, tiliuqhimavluni uvani *Ilitariyaayunit Uqauhikkut Atuagaq*, tiguaqtauhimavluni haffuminga Nunattiap Ilitariyaayunit Uqauhiatigut Atuagaq ilaliutititigut:

1. Amiriniq

Uqauhilirinnikkut Qauyihaiyi havaktiin amiriyivagait Gavamat Nunavutiup pivallianingit piyungnautingit ukuninga Nunavutiup ilitariyaayut uqauhingat malighimavlugit titiqqait:

Ilitariyaayut Uqauhiliriniup Atuagaq

- *Pinasuaqtavut (Qingau Angirutaa)*, Gavamat Nunavut pivallialuni
 - i. Havagvingmi atuqhimaarlugu Inuktitut uqauhinga
 - ii. Pivagluni tamatkighimayait Inuktitut Qablunaatitullu
 - iii. ihumagiyaauttiarlugu piyumayainnik atuqtitaugiangani Uuiititut uqayuktunut
- *Nunavut Nunaqaaqtumi Anguritaat (NLCA)*, pivalliyukhat una Gavamat Nunavutiup aktu-umaluni naahautit haffuminga Inuit havaariyunit ikayuutikhait tamainnut Nunavunmiunut.
 - i. Hamna aktuumaayakhaqqut ahivaqhimalugit tahapkuat ayuqhautihimayaqqut ukuninga Inuinnait havaariyakhait. Niruaqhimalugit Kaanatam Gavamatuqqainit kayuhigiaqpallialuni nunanut angirutainit, Gavamat Nunavut tip illitturihimayaat taamna Qablunaatitut uqauhiat atuqtaunginaqhutit ayuqhautihimayaat havaktunut tahapkuat uqauhilraangat Inuktitut.

- Hamna *Kaanatamiuttanut Piyungnautit Ihu-makhuutiinlu*, angiqtaaqhimaliqhutik ukuat Qablunaatitut Uuiititullu uqauhiutaungitaat Nunavunmiut piyumayainni nutaqqamingnit ilihautaulaaqtut uqauhimingnit.

2. Qauyimagiyaunirnut pivalliyakhat Uqauhilirirnut Qauyihaiqtup

Hamna Havagviat haffuminga Uqauhilirinnikkut Qauyihaiyi illitturvittuanguuvluni Nunavunmi turaaqtituanguuvlunilu terminus uqauhitigut. Tamainnut katimadjutikhainnut nunallaami ikayuqhimayunullu terminus nunallaami, qauyihagtunik huliyaikhainik, atuagatigut havaaminut, havagviata ilaliutittaaqhutik Katimaryuanganut Maligaliuryuanganit luminal Gavamanut Nunavunmiunut iniqhimayumik atuqtakhainit nalaumayumik uqauhitigut ihumaalutait nuna-laami.

3. Uqauhikkut Pidjutikhait

Hamna Uqauhilirinnikkut Qauyihaiyi havaaritu-aqaqhuni ikayuutigiangani hamna uqauhiitigut ihumaalutainit kitkutuinnarnut ilaliutigiangani uumunga uqauhiitigut ikayuutikhainik huliyaikhainik tamainnut Nunavunmiunut. Uqauhilirinnikkut Qauyihaiyut tamatkiumayakhait havaangi haffuminga:

- Katimaqattautilugit nunaqatigiiktunut ukuninga uqauhilirinnikkut ihumaalutainnit ikayuutigilugillu ilitariyaayut uqauhiqput: Inuinnait uqauhiat, Uuiititut Qablunaatitullu
- Katimaqattautilugit huliyaikhait hivumuurlugu uqauhikkut ihumaalutait.
- Ilaugatauluni katudjiqatigiiktut haffuminga uki-unguraangat *Uqausirmut Quviasuutiqarniq* (Inuinnait Uqauhiat Quviahuutait)

- Pidjutiqattarlugu qaritauyakkut nalunaitkuhinnut harkening Nunavutiup uqauhiatigut, unquiet piyungnautit atuqattaqtakhaillu Havagviani
- Ilaliutilugit katimayami kitkunuinnarnut
- Hivunigilugu katimayumi quyaginnaq uqauhiitigut huliakhainit

Gavamat Nunavunmiut ukpiruhuutiyut hamna Inuinnait uqauhiat havaani uqauhituangukhauvluni piyungnauluni ihumattiaqhimalugit Nunavutiup Qablunaatitut Uiuiititullu uqaqtunut. Uqauhiliriniup Qauyihaiyi amirivlutik Gavamaita pivallianingit kiudjutiliuqhutik qanuq aktu-mayaangani hivumuurtait.

4. Unnirluutigiyaayunit Qauyihaqti Kiuyakhaa

Uqauhilirinikkut Qauyihaqtip pivakhuni, ihivgiuqhivakhuni naunaiqhiivakhunilu unnirluutitik kitkutuinnarnit ayuqhautitigut uqauhikkut piyungnautit ilaliutiqaqhuni uuminga Ilitariyaayut Uqauhirnigut Atuagaq. Ilaliutilik:

- Piyungautilaaqhuni quyaginnaq uqauhiitigut Nunavunmi apiqhuiyunit.
- Piyungautilaaqhuni uqarvigilaaqtumik haffuminga tunilaaqtuniklu ikayuutikhait tamainnut Havagvinganit Gavamat Nunavunmiunit (GN) pilirivvit katudjiqatigiingnillu Qablunaatitut Uiuiititulluniit.
- Piyungautilaaqhuni uqarvigiluni tuniayaulunilu ikayuutikhait quyaginnaq aviktuqhimayumi nunallaamiluniit Havagvianit GN nit Inuktituurluni.

- Piyungautilaaqhuni aturlugit quyaginnaq ilitariyaayunik uqauhiikkut iluani Maligaliuryungani Katimayiiralaani.

Katimayit kitkutuinnarmi ihumagigumi hamna uqauhiitigut piyungnautit ilaliutiqaqnirumi quyaginnaq ilaliut haffuminga Nunavutiup maligaliuryangat ihuinaaqtaugumi, unnirluutilaqhutik ukuninga Uqauhilirinikkut Qauyihaqtimut ihivgiuqtaaniaqhutik unnirluutainnut Maligaliuryanganut Katimalaartunut haffuminga mikhaagut huliakhait pivallialuni ihuaqhiyaanganilu hunalikiaq.

Uqagvigiluta

Hamna ikayuttiariangani aturnahuaqtaqqut ilaliutigiangani haffuminga gavamatkunut uqauhiikkut ayuqhautait, kitkutuinnarnit inungnit naahuriinnaqtugut. Pittaugiquivluta inungnit hivayarlugit havagvingnut ihumaaluutiqarnirumik ihumagiyakhainikluniit humiklikiaq Nunavutiup ilitariyaayut uqauhilirinirnut taimaa naamagiyumik nipitit tuharvigiyumayaqqut.

Kiuttaaqtagullu kiuyakhainit ilaliutiyut haffuminga Nunavutiup ilitariyaayut uqauhiikkut. Apiqquutiqarniruvit quyaginnaq ilitariyaayunut uqauhiikkut, Nunavutiup uqauhiikkut maligaliurtunut, uqauhiikkut-ilaliutainnit pivalliyakhait aturvikhait aahiittauq uqauhiikkut ihumaalutainit, quviahuktugut ilingnut ikayuriarumagapta kiuyakhanut. Ikayuqtaaqqugullu qanuq maniktaariangani uqauhiikkut taigualliakhainirnullu havaktakhain nunalingni titiqqatigut ikayuutiginiaqqugut havaktakhatit.

Ihivgiuqattaqhuta ihumaaluutitit qanuq ihuaqutit piyauvakmangaanit ikayuutigut nunallaamit

gavamainit uvani Nunavutiup ilitariyaayunit uqauhilirinikkut. Havagviat Uqauhilirinirnut Qauyihaqtiup malikhimavaktut nanminiriyaat maligautinit uqauhiikkut ihuaqhiyumagaangat.

Hamna *Ilitariyaayut Uqauhilirinirnut Atuagaq* ilaliutilik amihunik uqauhiikkut piyungnautait Gavamat Nunavunmiut pigiaqariaqhutik maligautinut malikhimaluni ihumattiaqhutik. Ukprihukkuvit hamna GN ahiruqtirumik ilaita haffuminga *Ilitariyaayut Uqauhilirinirnut Atuagaq*, uumingaluniit hanirautigumik nanminiriyamingni uqauhiikkut ilaliutainnit maligautinit, uqarvigilugu havakvipta. Hamna uqautiyangni ahinut uqarvigilaittuq ihuaqhiyaamingni. Takuyaqtuinarialik hivayainnarialikluniit hivayautilikkut qaritauyakkulluniit

Havagviat nayurviata: Iglumi 1088E, Iqaluit
Akiqanngittukkut: 1-877-836-2280
Qaritauyakkut: langcom@assembly.nu.ca

Unnirluutigut

Hamna numiktihi mayuq taihiniq “unnirluutiniq” Inuinnainut uqauhiatigut hamna taihiniq ihuinaarutauvluni ihuittuuvlunilu, hamna pittaungittuvluni Inuinnainut unnirluugiangani. Taamna qauyimaqqut hamna ihumaginiq ikayuqhimalugu naamagiyaamingni tamainnut tamaita. Havakhimmaartugut taamna ilitturiyugiangani ayuqhautait uqauhikkut piyungnautit kiuyaugialgit, taimaa ihuaqhaiyaangani ihuinaaqhimayait. Nalunaiqhiniq taamna naamagiyauyuq.

Uvagut nahuriinnaqtugut inuit kitkutuinnarnit naunaiqhittaaquiviluta GN katudjiqatigiingnut piyariaqarningit ataagut *Ilitariyaayunut Uqauhilirinirnut Atuagaq*. Ihuinaat nalunaiqhimangittaatigut huli aulalaaqtut taimaa tahapkuat unnirluutit ikayuutaulaaqhutik uvaptikkut gavamatkunit pilirivvit ikayuutigigiangani gavamait ikayuutikhait terminus ilitariyaayut uqauhiigut. Aulapkaihimayavut kiudjutikhat ihumagilugillu ihumagittiaquivilugit havaqattigiittiarlugillu tahapkuat unnirluutihimayut ikayuqhimayunillu ilauhimayut.

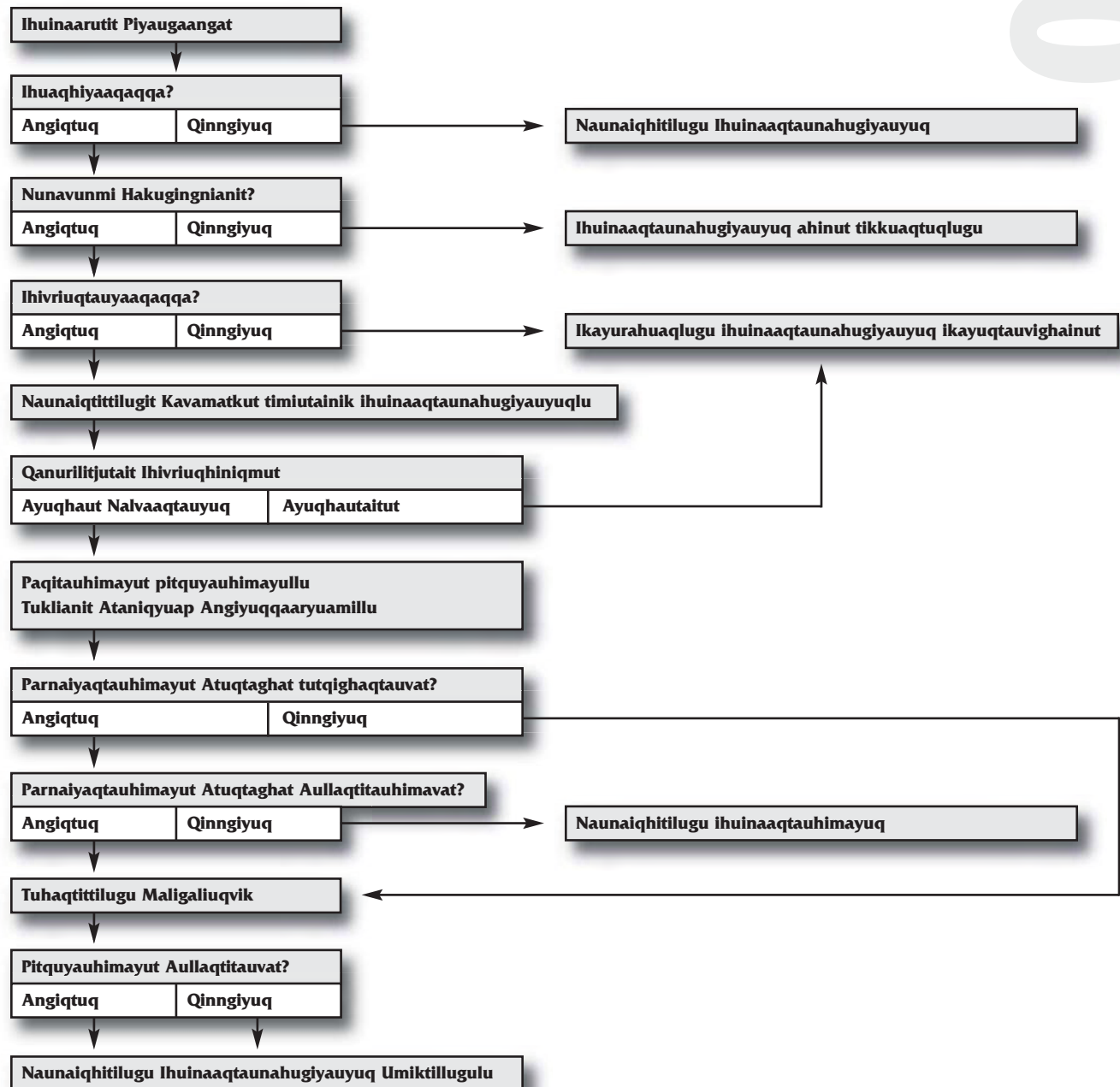
Tamaat unnirluutinit pivaktavut haffuminga non-alignment gavamanginnut inikkullu kayuhiyunit naihivalliavluniluniit aulattitinigut uuminga *Ilitariyaayut Uqauhilirinirnut Atuagaq* ikittuuvluni Gavamanut Nunavunmiunut nunallaat kayuhinir-

nullu, qauyiquivilugit kayuhiyunut unnirluutiyut qanuq ikayuutihimalugit ikayuutikkut. Haffuminga kayuhigiaqpallianingit ukuninga nutaaq *Ilitariyaayunut Uqauhilirinirnut Atuagaq*, ihumagiyaqqut hamna aulapkainiq anginiqhaiyukhaq taimaa hapummigigiangani ilitariyaayunut uqauhiit piyungnautit tamainnut nunallaami.

Hapkuat maliktut atuqhimayut-naunaitkutit tiliurutaat qanuq unnirluutauhimayut kiuyauhimayut.

Ihuinaarutitik Havauhinut Naunaitkutait

Havaqatigiingniaqtugut Nutaanik Uqauhiinik Maligaaq

Pivalliajukhanik Nutaat Uqauhiit Maligaaq

Havakvingat Uqauhiinik Kamisinaup ikajuqhi-makhaaliqtut nutaanik uqauhiitigut maligakhanik Nunavunmit. Aipu 2004min Uqauhiinik Maligarnik Hivunmuutjutikhat Katimajiit ihuaqhaqtauhi-maliqtut pivalliatjutikhanik tutqikhaqhimaittunik maligarnik tammaqtailinahuanit ikajuqtau-jukhanik Inuit uqauhiinik Nunavunmit ihuaqninganut ukunungat Uiviititut Qaplunaatullu uqauhingani.

Tahamangat, ilaujunut Havakviptingnit ilauhimajunit Nunavut Kavamangat talvalu Nunavut Tunngavik Timingat atautikkut havaqatigiikhutik nutaanik pivalliajukhanik hanaqijaujut-Nunavunmit-iluani *Uqauhiit Iliharijauhimajut Maligaaq* talvalu *Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaaq*.

Maasimi hivuliqpaanganik titiraqtaaqhimajunik, tapkuat tutqikharhimaittut Piquajajuaq 6, *Uqauhiit Iliharijauhimajut Maligaaq* talvalu Piquajajuaq 7, tamna *Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaaq* iniqhimaliqtut. Uqauhiinik Maligaaq Hivunmuutjutikhat Katimajiit ilaujunut tutqikharhimaittunik nunalingnut ikajuqtauju-naqtunik pihimaplutik. Tapkuat ikajuqtauju-naqtunik ihuarutauttiaqtut ilauhimajunut nakuatigut maligarnut tutqikhimajut. Minista Pitquhiliqijikkunit uqaqhimajuq tamna Piquajarjuaq upinngaamit katalimirumik Nunavut Maligaliurvinganit uqaq-tauniaqqut.

Tukhiut Maligainnik Havaarijamingnit

Uqauhiit Iliharijauhimajut Maligaaq

Nutaaq *Uqauhiit Iliharijauhimajut Maligaaq* hanaqijauniaqtut pingahunik aajjikkiiiglutik nanminiit: Inuit uqauhiit (ilaulutik Inuktitut talvalu Inuinnaqtun), Uiviititut, talvalu Qaplunaatut.

Ilangat nanminikhait ihuaqhaqtauhimajut uqautigilluanganik Uqauhiit iliharijauhimajut hamma:

- Tamait Kavamakkunit Havakvinganit Nunavunmit inuit tamainnut ikajuqtukhat atuqlugit Uqauhiit iliharijauhimajut.
- Tamait Nunavunmiut nanmininganit uqalaaqtut kitumut Uqauhiit iliharijauhimajut apiqhuqhiqtauliqqat talvaluuniit naalaktau-nahualiraangat apiqhuititijutut Nunavunmit.
- Kituli apirijaaqatuuq nipiliuqtauhimajunik uqaqtunik Nunavut Maligaliurvinganit pijumagumit Uqauhiit iliharijauhimajut atulaqtait.
- Tamait maligarnit taiguakhaliuqtauniaqqut Qaplunaatut talvalu Uiviititut Nunavut Maligaliurvinganit ikajuqtaulaaqut numik-taqataqlugit maliganik Inuit uqauhiinit.

Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaaq

Ahiin nutaat *Uqauhiit Iliharijauhimajut Maligaaq* aajjikkiiingniaqtut naunaijainniq Inuit uqauhiinik, pijumajaujut aippaanik maligaaq aajjikkutaanik ilaujukhaq Inungnut uqauhiinik hakugikpaallitjutikhainnik talvalu tammaqtailinahuarjutikhainnik.

Qanuriliuqnikhat Maligaq hamma:

- Ikajuqtaujuqnaqtut aklivaaliqtukhallu atuqtaujuqhat Inuit uqauhiinik iliharniaqtunut, kavamat havakvinganit, hamlatkunit, aallaniglu nanminilit havaaqartunit, talvalu inungnut kituungmannga at inugiatigut;
- Naunaiquplutigik tamait Nunavunmiut ihuaqtunik ikajuqnaqtunillu hakugikhautikhaanik Inuit uqauhiinik ilitquhiminganut; talvalu
- Naunaiquplutigik Inuit uqauhinganut uqaqtuijiunut ihuinaaqtitikpat nakuujunik havaakhaqhiuqpat, iliharriaqniaqtukhanut nanminiq uqauhianganik, talvalu ikajuqtaugumik Nunavut Kavamangat, hamlatkunik nanminiqnaqtunut havaaqnaqtunit.

Inuit Uqauhiit Taiguhiliuqtiit

Ikpigilluaqtait tukhiurutikhainik *Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq* pivikhaqarniq hapkuningat Inuit Uqauhinginnik Taiguhiliuqtiit (Uqauhiit Taiguhiliuqtiit).

Inuit Uqauhiit Taiguhiliuqtiit utiqtukhauliqtut uqauhiinnik timingat hivunikhaqhiurut-hanajaujut hakugingnikhaungmat ihuarutikhainnik naamagijaukpat illitturitjutaujukhat uqauhiinillu naamagijaukpat, ihuaqnikkut titiraqniq, talvalu ikajuqnaqtukhat inungnut atuqtakhamingnit nakuujumik.

2007mit-2008mut Pivaktainik

Ilihartunut

Aturhugit Uqauhiit havailaq Fivjuali, Uqauhiit Kamisina iqataujuq Inuksuk Angajuqqaat ilin-niarvinganit Iqaluit nik uqaqhimajuq Uqauhiit Iliharjauhimajut Kamagiquplugiuk uqauihtigut nanminiqaqtut. Talvattauq, tatqikhiut atuqhugu Uqauhiit Kamisina uqaqhuni ilihartunut Masters Ili-haijunut Pinahuaqtaujuq ilihartunut Kangirhiniqmit. Tahapkuat uqautigipugiuk ihuaqnikkut, apiqhuu-tinillu ikajuqtaujuq qanungmangaat ikpigijaujut ilihartunik.

Nunalingnit Ilituritjutait

Aipumi tamna Havakvik pulaaqataqhugit nunal-ingnut ilitturivaaliquplitigik havaagijamingnit Uqauhiinik Maligaq Hivunmuutjutikhat Katimajiit. Hapkuat ilitturitjutiit malrungnik uqauihgik: Piqujarjuq 6 Uqauhiit Iliharjauhimajut Maligaq talvalu Piqujarjuq 7 Inuit Uqauhiit Hapummijau-jut Malgaq. Tallimat avikturhimajunik ihuarijaujut, iqatauplutik inungnit katimaqatigiikhugit Iqalungnin. Ilitturitjutikhat ilauplugit tukhiutigi-plutigik uqauihinik piqujarjuq. Ilauihimajut iqatauplutik aallatqiinik Nunavunmiunut. Mamianaugaluat ilaunginmata Igluligaarjuk, Arviat talvalu Ikpiarjuk-miutat tingmitjutikhainnik angiqtaungitmata. Kamatjutiit hapkuat ikpigi-jauullaqtait ilaujunut, atautikkuurhimagamik tutqikhimaittunik Piqujarjuq naunaijainahuaqti-nagit Nunavut Maligaliurvinganut.

Ilaujut Katimajiinut aittuqtaujuq

Saptampa 2007mi angirutainnik Uqauhiit Kamisinaup tunihimajuq Ajauqtiit ilaujunut kati-majiinut ihuaqtauhimajukhanik Piqujarjuq 6 si 7 lu. Aippanittauq uiguutikhamik Januari 2008mi

ihuaqhaqtauhimajunik ilaujunut katimajiinut agli-vaaliquplitigiuk. Uqauhiit Kamisina ihuaqhaqtau-taaqhimajunik uiguutikhaminik havaktukhanut inikhaanik.

Fivjuali 2008 mit, Uqauhiit Kamisina ilauqataujuq katimatjutainnik ilauqatauplutigik Pitquhiliqiji-ikkullu ilaujut katimajiillu ukunani Maligakhait Nanminiillu. Kavamatuqakkut ikajuutikhainnik Inuit uqauihtigut numiktigitiitigut iqataujut Mali-galiurvigjuanganit.

Piqatauhimajut

Tikkuaqtautaqhimajuq Ilaukaffuktuup Uqauihiliq-jiup Kamisinaup inaani, Januallimittauq katimaqa-tigiikhugik ilaujunut aallatqiinut piqatauhimajunik; atautikkuurutiqaqhugit Uiviititut Katimajiit, Nunavut Tunngavik Timingat, Pitquhiliqijiillu. Junimittauq, havakvipkut katimaqataujut Numiktigitiitigut Havakvingatlu (Ihuaqhaijiit Maligakhainnik Tikkuaq-tuijiit), talvalu Pitquhiliqijikkullu Ottawamin.

Tuhaqtitijiit

Fivjuali tatqikhiut atuqtumin quviahuuqataujut uqauihiliqijiinut havailaq. Uqauhiit Kamisina tiiviti-igut unipkaaqtahimajuq CBC kunik Iglaaq-kut inungnut kangiqhipkaivlutigik kavamakuurtunik nanminiartunik havaktunutlu. Ilauqataujut nu-taanik uqauihtigut maligakhainnik. CBC kut naalautikkuurhimajut unipkaaliuqhimajunik Inuit uqauihtit humungaujaakliqtut unipkaaqtut. Aipumittauq nipiliuqtauhimajut APTN kunik naliat Uqauhiit Kamisina apiriqataqtauhimahunillu ihu-mamingnit Kavamatuqait tukhiurutainnik Inuit uqauihinut tuhaqtituivlutigit unipkaaqtut.

Naunaitjutaujut aallailu Pivaktainik

Ikpigilluaqtait havaarijaujut hapkuningat Havakvingat inungnut kamagijakhait uqauhiinik aturluaqtainnik. Nuvaipa 2007 mi Uqauhiinik Kamisina ilauqataujuq Hanavalliajut Hakugingnikhauniq Timingat ilihaijutigut ilaujunit uqaqatigiikhutik “Ika-juqtauniq Uqauhiqalluaqtut Malrungnik/Titiraqpaktullu Malrungnik Nunavunmit”.

Fivjualimi Uqauhiiliqijiit Kamisina tuhaqtitihimajait Nunavut Taiguaqhailiutut Katimajiit, Qikiqtaani avikturhimajiit ilinirutiit uqaqtikigut, naunaijainirmut Inuit uqauhiitigut utaqquqataqhutigut uqauhiinik maligainnut.

Maasimi naunaitjuttauhimajut malrungnik Nunavut uqauhiinik piqujarjuanganit uvani “Inuit Uqaqtigilluaqtait Tuhaqtitaujukhanik” Ottawamit. Atautikkurhimajut akuliriikhutik Inuit Tapiriit Kanatami, Carleton Iliharvigjuanganin, talvalu Inuit Ilaulut Havakvinganit Kavamatuqait Aallainik Ukiuqtaqtumiullu Pivalliatitihimajunik. Uqauhiiliqijuq Kamisina ilauqatauplunilu ilaujunut nungunualliqitillugit kiutjuqatarhutik.

Apiquutiit

Havakvipkut pihimaliqtut avatqutaanit 70 nik apiquutiinik aturtillugu 2007-08mut ukiumit. Apiquutiit ilaujunik apiriqataqhutik Nunavut

uqauhiinik maligainnik maligakhainillu, qanuq numiktitigijaakhainnik nalvaaqniagamik, humungaujaakhaillu Inuit uqauhiinik ikajuqnaqtut ilitjutaujukhanik, ihuatqijaunganillu titiraqnikkut taihiinillu. Pihimaliqtugut kiutjutainnik apiquutainnik qaplunaatut, Inuit uqauhiinik, Uviititullu, naalaqataqhugit, qaritaujakkut hivajautikkulluuniit.

Ihuitjutaujut

Pihimaliqtugut malrungnik ihuitjutaujunik ukiumit titiraaptingnit. Ilangit ikpigilluaqtaqut ihuitjutaujunik ihuaqhaqhugit nakuujunik. Tamait ihuitjutaujut takunnaittut pivlugit havaqatigiittiarhutik ilaujunut ihumakhaqhiugutikhainnik nakuujunik.

Taimaatuttauq huli pihimaqatarhuta ihuitjutaujunik naalaqatarhugillu inungnit uqauhiitigut ikajurutainnik aallatqiinik ilaunngitunik ataniqturtaujuunik. Tuhaqtitauliraangapta ihuitjutaujunik, Uqauhiiliqijuq Kamisina malittiarhugit tutqikhaijiinut apiquutigivagait ihuitjutaujunik tuhaqviqatarvigilut qanuq naamatqijaujut uqauhiinik iliharijaujut ikajurnaqtunik. Hivulliutigilugit ikajulaaqtaqut nakuujumik hapummijaaqatavut uqauhiit nanminingat tamait ilaujunut iluani nutaaq *Uqauhiit Iliharijaujut Maligagq* talvalu *Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligagq* aallanguqpauhiat.

Piriaqtitquijiit

Tamna *Uqauhiit Iliharijaujut Maligaq* tapkuallu *Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq* tutqikhahimaliqtut. Niuvalliatjutainnik malruuk uqauhiilgik maligait angmaqhimaliqtuk uvanga piriaqtitquijatka havak-tunut Havakvinganit Uqauhiiliqijiup Kamisinaup nutaanik tukhiut maliktakhainnik. Havaktukhanut-tauq pijumaniagtugut ihuaqhaijukhanit nutaanik uqauhiinganut maligakhanik ihuaqhaqtauliqqat. Havaktukhanik qinirhaniaagtugut pijumakpat havaktiijiit ihuaqhaqtauliqqat nutaat uqauhiinik maligainnik atuliqtikhanik niuvalliakpat angiqtau-kpallu ihuaqhijautaaqqat. Nanminiilgit ikajuq-taulaaqtut maligakhanik talvalu havakvipkut pijumaniagtut ihuaqtunik ikajuutinik niuvalliakpat.

Ikajuqtukhanik havagumajut aglivallianiaqtuq havakvikhaptinik.

Ikpigilluaqtavut nanminiliit nutqaqtijumanngi-taraluaqtavut. Uqauhiit maligainnik tautuktu-jaqtigigaptitku, kamagilugit ikajuutit pivikhaqarniit Inuit uqauhiinik; ikpighimmaaqtavut; tammaq-tailinahuagtavut hivunikhaghiurutigigaptikkullu Inuit uqauhiinik, akhut ikpilluaqtavut inikhainnik ikajuqtaujumajut atugutikhait. Pijumajavut Inuit Uqauhiinik Nunavunmiutanik uqpariktut niriliraan-gata nirrivingnit, tingmiliqijiit, akiliqtuivaktuniit talvalu maniliqijiukpat nanminiq uqauhingnik atuqtukhait.

Uqauhiit Tukhiutikhat Nutaat Maligait:

Hamma naittut uqauhiit ilangat tukhiurut aallan-guqtitauput uqauhiit maligainnik, ilangit hava-kvipta aallanguqtitauput maligakhanik. Kingulliqaat, naunaijaitiniaqtavut piriaqtitquijiin-nik ikajuqtukhanik pijumakpata angiqtau-kpat nutaanik uqauhiitnik maligainnik.

Tajja huli Havakvingat Uqauhiiliqijiup Kamisinaup hulijaakhait hamma:

- Uqauhiiliqijiup Kamisina
- Atuagaq qaujimaiji
- Inuliqijiit Havaktia
- Aulapkaijiit Titiraqtia
- Maligaliuqtunik Ikajuqtia 'pijumajaukpat kihiani' kantralik

Malruuk maligait Uqauhiit Iliharijaujut Maligaq talvalu Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq havaktukhat atautikkut maligalirilugik. Tamna tukhiut nutaaq ikajuutikhait Havakvinganut Uqauhiiliqijiup Kamisinaup haffumingat malrung-nik atuqtakhainik:

1. Uqauhiit Iliharijaujut Maligaq:

Nutaaq maligaq illittarijaakhait pingahut uqauhiit iliharijaujut Nunavunmit: Inuit uqauhiit, Uiviititut Qaplunaatullu. Atauhiq aallanguqtitauniaq imaqtut atuqtukhaq "Inuit uqauhiit" tainiqarniaq naliak ilauniak Inuinnaqtun talvalu Inuktitut. Inuit Uqauhiit nanminilik hakugiktuq aajikkutaanik Uiviititut talvalu Qaplunaatut uqauhiit nanminiat. Talvattauq nutaaq pivikhaqarniq maliktakhalik ikajuutikhanik uqauhiit iliharijaujut hamlatkunik havaktunut ikpigijaulluaqtait.

2. Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq:

Tukhiut hamna maligaq iniqhimajuq nutaanguli-uchimajuq. Qanuriliuqtukhanik hivunikhainnik tammaqtailinahuarniillu Inuit uqauhiitigut. Nan-miniqartunut havaktunik, nunanik ilinniarutainnik, kavamatuqait talvalu hamlatkunik ikajuutikham-ingnut Inuit uqauhiitigut. Hapkuat ikajuutait ilauniat titiraqtuijiinut, kamagijaunig, titiraqhi-

mataagut, aanniaqtailirinikkut, mamiharnikkut, havautituqtut, quviahuutikkut, tuhaqtitaunikkut talvalu aihimajut hanaqutaujut urhuqjualiijikkut imaqmillu akjaqataqtut. Havakvingat Uqauhiliqijup Kamisina uqauhiqilinikkut maligaktakhamingnut nanminiaqtunik ikajuutikhainnik.

Tukhiurut maligait iniqtiqartut Taiguuhiliuqtiinnik, Inuit Uqauhiit Taiguuhiliuqtiinnik. Taiguuhiliuqtiit timinganit hanaqijaulluaqtait, nutaanik taiguutilgit, taiguakhaliurniq talvalu ihuaqhahjarhutik hapkuningat. Uqauhiliqijup Kamisina pivikhaqarniinganit taiguuhiliuqtiinut angiruukpat pilaaqtait.

Maligaq ihuaqhilaqtait Minista Uqauhiliqijup pivalliatjutikhanik maligainnik pinahuaqtau-jukhanillu hivunikhainnik tammaqtailinirnullu Inuit uqauhiitigut titiraqlugillu maligaliurvingnut naunaijainiq hivunikhaqhiutjutainnik.

Angijuumigutainnik uqauhiinik nanminianik havaagijait Uqauhiiliqijup Kamisina ataaniitug *Uqauhiit Iliharijaujut Maligaq* ikajuutaujungaqtug Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq, hamma havaakhait:

Inungnit qaujihaijiit - pihimajuq, qaujihaijiit talvalu ihuitjutaunuk titiraqlugit, piqatigiiglugit ikarlugit uqauhiinik nanminiat.

Hivunikhainnik - nanminilgit naunaijainiillu uqauhiinik iliharijaujut, katimaqataunuk inungnit ilauqataujukhaq, ikajulluaqtukhaq uqauhiitinut hivullujukhat, ihivriurhimmaqtut, naunaijailugit tuhagutainnik ihuaqtunillu tuhagutainnik uqauhiitigut.

Qaujiharnikkut - qaujihaijiuplunin ajuqhaligumiuk, ihivriurhimmaqtut, Nunavut Kavamangat naunaijaiqaqtilaaqtait, hamlatkut, nanminilgit havaalgit piqatauhimajunullu.

Maligaq naunaijainniq - naunaijainiq aallanguqtilaaqtaillu, qaujihaqnikkut tutqikhimaittunik ihuaqhahjaaqatait maligat, tuhaqtitilugit Nunavut Kavamangat havaqatigiiglugit piqatauhimajut.

Uqauhiinik Hivunikhaqhiugut - ikajuglugit nanminilgit ataani maligakhainnik.

Inuit Uqauhiit Taiguuhiliuqtiit - havaqatigiiglugit, ihivriurnikkut, ikajuqlugillu katimajiinut.

Ilihimaliqtugut angigilvaalinganut apiquutinik, ihuitjutaunuk, talvalu ikajuqnaqtut haffumap Havakvinganit pijumanaqtut. Pillaaqata havaagijauullaqnaqtut.

3. Angiruutikhait:

1. Ihuagijaukpat manikhaniit ikajuqtaujuungnaqtunillu hitamanik inikhaqapkat Havakvingat Uqauhiiliqijup Kamisina.
2. Ahivaqtilaaqtugut atauhirmik havaktumik.
3. Inilik aallangulaaqtug Maligaq niuvalliagumit.

Havaktukhanik nutaanik maliktakhait:

Uqauhiliqijup Kamisina - malruuk hanaqijakhait Uqauhiit Iliharijaujut Maligaq talvalu Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq.

Tikkuaqtuuijiit Atuagakhanik - (nutaq iniat). Takulugit ihuitjutaijunik qaujihailugillu, maligarnik qaujihailugit, ikajuqlugit uqauhiinnik hivunikhaghiurutainnik Kavamakkunut, hamlatkunut nanminilgillu havaktut.

Qaujihaiji/Ihivriurhimmaaqtuq Havati (Uiviititut) - (nutaq iniat). Ikajuqataqlugit inungnut Uiviititut uqauhilgit. Kiuqatarlugit ihuitjutaijunik, qaujihaiqatarlugit apiquutiqaqatainillu, ikajurlugit uqauhiitigut hivunikhaghiurutainnik, tutquuhimallugit qaujihaigutainnik titirarlugillu, ikajuqataqlugu Uqauhiliqup Kamisina kinaungmangaat uiviititut nunalingnit, talvalu tuhaqtipkailugit inungnut Uiviititut uqauhiinganut.

Qaujihaiji/Ihivriurhimmaaqtuq Havakti (Inuit Uqauhilgiit) - (nutaq iniat). Ikajuqatarlugit inungnut Inuit Uqauhiitigut. Kiuqataqlugit ihuitjutaijunillu, qaujihaiqatarlugit apiquutiinillu, ikajuqlugit uqauhiitigut, ikajuqlugit hivunikhaghiurutikhainnik, tutquqataqlugit qaujihaigutainnik titirarlugillu. Ikajuqataqlugillu Uqauhiinik Kamisina kinaungmangaat Inuit nunalingnit, talvalu tuhaqtipkailugit inungnut Inuit Uqauhiitigut.

Nanminiaqtut Havaktukhat Havakti - (nutaq iniat). Katimaqataugilugit kangiqhipkailugit nanminiaqtut havaktunullu nutaanik maligakhainnik. Ikajuttiarlugit pivalliatikhainik uqauhiit hivunikhainnik.

Inuuliqiniq Havati - Havaqatigiiklugit tuhaqtaujukhainnik, ikajuqlugit uqauhiinik nanminiat, inungnut katimaqataulugit, munaqlugit tuhaagutainnik aallaniglu unipkaanik, ikajuqlugit munagilugit ukiuq taman titiraqhimajunik, qaritaujaliqiniq ihuaqhailaaqtunillu.

Maligaq Ikajuqtia - Inugiavallianiaqtuq atuqtakhainnik Maligarnik ikajuqtia kantranik ikajuqtaujuqnaqtunik qaujihailugit pivaktainik ikajuqlugillu nutaanik qaujihailugit ihuitjutaininlu maligakhainnik aallanguqpat.

Havaktunit Hivunikhaqhiurtut 2008-2009

Iniqqat nutaat uqauhiit maligakhait *Uqauhiit Iliharijaujut Maligaq* talvalu *Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq* qaangiqqat maliktakhanillu havakvipingnit qakugu ukiunik atuliqtihiniq maligait niukpat. Hamna ilautjut ihuaqhijauffaarniaqtuq havaktukhanik talvalu hitamanik nutaanik inikhainik ahivarlugu atauhiq havaktumik ikajuqataqlugu Inuit Uqauhiit Hapummijaujut Maligaq. Havakvikhanik angiglivaalirniaqtuq.

Havakvikput havaqatigiingniaqtut nanminilgillu ikajuqlugit talvalu maligaktakhainillu. Atuqtau-nikhaagut ikajuutikhainnik Inuit uqauhiitigut ila ilaunngitkaluaqmat nutaanik maligainnik. Mu-naqtiujuq naunaijaiqataqniaqtuq ikajuutikhanik katimanahualiraangumik inuit.

Havaqatigiiklugit Pitquhiliqijiikkut ihuaqhailugit maligait aallanguraangat ikajuutikhainnik. Atauhiutigilugit Pitquhiliqijiikkut inungnut

tuhactipkailugit ihuaqtumik, ilumuuqpat uingair-naqpallu. Nalunaqtut kihimi inungnut kamagijain-nik iniqtiqhimajukhat naunaijaitigut nutaanik maligainnik, havakviptikpullu Pitquhiliqijiillu.

Tukhiut atauhiq Uqauhiit Iliharijaujut Maligaq ilau-juq ihuitjutaunuk qimilruugutilgit. Havakvipkut pivalliatithanik ihuarutainikhanillu ilihailugit havaktukhanut qaujihaiqataqlugit hilataanit “pijuma-jaukpat kihiani”. Ihuaqhaitagumik ihuitjutaunuk ilauniaqtut nutaanik qaujihaijiikhanut, kiuqataqlugitlu haffumingat nutaanik maligainnik.

Havakvikput pijumaniaqtut munaqtiutikhanik inungnut ikajuutikhainnik qaritaujakkut qaangigumik nutaat maligakhainnik.

Maniit Atugakhat ukiunganut 2007-2008

iniqtumut Qiqaiyaqvik 31, 2008

Naiklihimayuq	Maniit Atugakhat	Atuqtaa	Pihimayut	Avalliqtuq
Akiliuhiahimmaqtakhat	430,000.00	292,775.44		137,224.56
Havallaktunut Akiliuhiakhat		7,657.53	-	(7,657.53)
	430,000.00	300,432.97	-	129,567.03
Tingmitjutit	40,000.00	14,772.86		25,227.14
Atuqtakhat Tamayat	40,000.00	6,778.32		33,221.68
Akiliqhimayut Havaktauyughat	25,000.00	18,853.89		6,146.11
Aulatjutit	5,000.00	3,206.61		1,793.39
Kaantraktauhimayut	60,000.00	56,865.00	-	3,135.00
Akiit Akilikhimayutlu	5,000.00	311.29		4,688.71
Aallat Akiliutit	5,000.00	7,901.77		(2,901.77)
Hanahimayut Piqutit	5,000.00	-		5,000.00
Qaritauyamut atuqtakhat	5,000.00	1,719.40		3,280.60
	190,000.00	110,409.14	-	79,590.86
Atautimut	620,000.00	410,842.11	-	209,157.89

ᐱᐱᑦᓴᓴᓴᓴ ᐅᓐᓴᐅᓯᑦᐱᓴᓴᓴᓴᓴ ᓴᓴᓴᓴᓴᓴᓴ ᓴᓴᓴᓴᓴᓴ

TITIRAQVIANIT KAMISSINAP ILITARIYAUHIMAYUNUT UQAUHIIT NUNAVUNMI

THE OFFICE OF THE LANGUAGES COMMISSIONER OF NUNAVUT

LE BUREAU DU COMMISSAIRE AUX LANGUES DU NUNAVUT

BOX/C.P. 309, IQALUIT, NU X0A 0H0

☎ 867.975.5125 📠 867.979.8623 📞 1.877.836.2280

✉ LANGCOMM@ASSEMBLY.NU.CA

www.langcom.nu.ca